

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-532-0-6>

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ВЗАЄМОДІЇ НАУК У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ІНФОРМАЦІЙНОЮ СФЕРОЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воронкова Олена Ігорівна

аспірантка,

*Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук України»*

м. Київ, Україна

Однією із сучасних тенденцій розвитку науки в умовах сталого розвитку постає взаємодія різноманітних наук, що сприяє отриманню синергетичного ефекту задля досягнення Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР). Важливо, що на це звертається увага у Доповіді Генерального Секретаря ООН на Саміті з Цілей сталого розвитку [1]. Представники наукової спільноти України, усвідомлюючи цінність впровадження принципу взаємодії наук, здійснюють свої дослідження для вирішення різноманітних завдань в межах ЦСР. Вважаємо за доцільне акцентувати увагу на Цілі № 16 «Мир, справедливість та сильні інститути», що зумовлено як існуванням умов правового режиму воєнного стану в Україні, так і необхідністю підвищення ефективності діяльності органів публічного управління, від якої залежить досягнення багатьох ЦСР [2, с. 118].

Нами було запропоновано один із підходів для удосконалення публічного управління, який ґрунтується на спільному використанні інструментів наук публічного управління, юриспруденції та комп'ютерних наук [3], а саме, йдеться про концепцію та модель правового забезпечення публічного управління інформаційною сферою (далі – ПУІС) України в умовах сталого розвитку. Зокрема, було висунуто гіпотезу що суб'єкти правового забезпечення ПУІС України (як складова моделі) постають системним утворенням, що включає: 1) органи публічного управління загальної компетенції (Верховна Рада України (далі – ВРУ), Президент України, РНБО України, Кабінет Міністрів України (далі – КМУ); 2) органи публічного управління спеціальної компетенції (наприклад, центральні органи виконавчої

влади: Міністерство цифрової трансформації (далі – Мінцифри) України; Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації (далі – Держспецзв'язку) України; Адміністрація Держспецзв'язку України; Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК); Державний комітет телебачення і радіомовлення (далі – Держкомтелерадіо) України); 3) органи місцевого самоврядування України; 4) інші суб'єкти публічного управління (наприклад, інститути громадянського суспільства, суб'єкти господарювання).

Перевірка висунутої гіпотези полягала у перевірці правового статусу (компетенції) зазначених суб'єктів на наявність правотворчої функції та прав й обов'язків (повноважень) для її реалізації як необхідної умови формування суб'єктів правового забезпечення ПУІС України. У зв'язку з цим, цілком логічним представляється проводити таке дослідження, ґрунтуючись, передусім, на положеннях Закону України «Про правотворчу діяльність» [4].

Відповідно до моделі правового забезпечення ПУІС України та виходячи із ст. 4 Закону України [4], пропонується розуміння суб'єктів правового забезпечення ПУІС України у контексті ПУІС України. Встановлено співвідношення понять «суб'єкти правового забезпечення ПУІС України», «суб'єкти ПУІС України» та «учасники правотворчої діяльності у контексті ПУІС України», що зумовлено наступним.

По-перше, правове забезпечення ПУІС України – це правова форма публічного управління (суб'єкти правового забезпечення – як складова). По-друге, суб'єкти правового забезпечення ПУІС України – це суб'єкти ПУІС України, які, серед іншого, мають повноваження (права й обов'язки) реалізовувати правотворчу функцію, тобто, здійснювати правотворчу діяльність (безпосередньо та опосередковано) – переконалися у справедливості висунутої гіпотези. По-третє, суб'єкти правового забезпечення ПУІС України (в залежності від ступеня участі у правотворчій діяльності) створюють відповідні групи суб'єктів: а) суб'єкти правотворчої діяльності; б) суб'єкти правотворчої ініціативи; в) суб'єкти забезпечення правотворчої діяльності; г) суб'єкти, що сприяють правотворчій діяльності. По-четверте, суб'єкти правового забезпечення ПУІС України постають учасниками правотворчої діяльності у контексті ПУІС України – переконалися у справедливості висунутої гіпотези.

У процесі перевірки ґрунтовно проаналізовано нормативно-правові акти (передусім, правоустановчі) на існування належних повноважень (прав, обов'язків) у суб'єктів правового забезпечення ПУІС України

для реалізації правотворчої функції. З огляду на обмежений обсяг публікації, наведемо лише результати проведених досліджень. Дійсно, усі суб'єкти ПУІС України (перелічені у гіпотезі) мають необхідні повноваження (права та обов'язки) для реалізації правотворчої функції. Водночас, інститути громадянського суспільства, наприклад, сприяють іншим суб'єктам публічного управління у різноманітних формах (право ініціативи, робочі групи, електронні петиції, громадські обговорення та ін.).

Встановлено, що результатами діяльності суб'єктів правового забезпечення ПУІС України в умовах воєнного стану є розробка важливих нормативно-правових актів, зокрема: а) закони України – «Про Національну програму інформатизації», «Про правотворчу діяльність», «Про медіа»; б) укази Президента України – «Про забезпечення електронними комунікаційними послугами в умовах воєнного стану» від 26.11.2022 р. № 802, «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 р. № 64; в) постанови КМУ – «Деякі питання надання та використання хмарних послуг та/або послуг центру обробки даних» від 11.02.2025 р. № 154, «Деякі питання створення та функціонування Реєстру прозорості» від 15.10.2024 р. № 1175; г) Наказ Мінцифри України – «Про деякі питання діяльності та розвитку у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг» від 18.01.2024 р. № 11; Наказ Держспецзв'язку України – «Про затвердження Критеріїв з визначення підприємств, установ та організацій, які мають важливе значення для національної економіки у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації, кіберзахисту, захисту критичної інфраструктури в особливий період» від 27.12.2024 р. № 791; Постанова НКЕК – «Про затвердження положення про електронну регуляторну платформу» від 01.05.2024 р. № 236.

Зроблено пропозиції щодо напрямів удосконалення діяльності системи суб'єктів правового забезпечення ПУІС України. По-перше, посилити взаємодію між суб'єктами правового забезпечення ПУІС, які реалізують не лише функцію суб'єктів правотворчої діяльності, але і функції суб'єктів законодавчої ініціативи, суб'єктів забезпечення правотворчої діяльності та інших учасників правотворчої діяльності. Визначено заходи щодо реалізації цієї пропозиції. По-друге, для удосконалення діяльності ВРУ, як суб'єкта правового забезпечення ПУІС України (одного із основних суб'єктів правотворчої діяльності), в умовах підготовки усіх учасників правотворчої діяльності до введення в дію Закону України «Про правотворчу діяльність» [4] необхідно активізувати роботу Комітетів ВРУ з питань правової політики та з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи ВРУ щодо підготовки пропозицій стосовно внесення змін до Регламенту ВРУ, що випливають із Закону [4] (у Перехідних положеннях Закону

був зазначений строк 6 місяців з дня набрання чинності цим Законом – станом на липень 2025 р. інформація з цього приводу відсутня). По-третє, для удосконалення діяльності КМУ, як суб'єкта правового забезпечення ПУІС України (одного із основних суб'єктів правотворчої діяльності, правотворчої ініціативи), в умовах підготовки усіх учасників правотворчої діяльності до введення в дію Закону України «Про правотворчу діяльність» [4] необхідно дотримуватися строків підготовки пропозицій за усіма напрямками, визначеними у Законі (шість місяців з дня набрання чинності цим Законом). Станом на липень 2025 р. відсутня інформація, зокрема: а) стосовно пропозицій щодо систематизації норм права, що належать до предметів регулювання основ законодавства України та декретів КМУ, чинних на день набрання чинності цим Законом [4]; б) приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом, передбачивши набрання ними чинності одночасно з введенням в дію цього Закону [4]; в) забезпечення приведення нормативно-правових актів міністерств у відповідність із цим Законом, передбачивши набрання ними чинності одночасно з введенням в дію цим Законом [4].

Таким чином, переконалися, що: 1) інструменти науки публічного управління спрямовані на зміцнення дієвості органів державної влади та місцевого самоврядування за рахунок реального забезпечення участі громадян, інституцій громадянського суспільства та суб'єктів господарювання у публічному управлінні; 2) правові інструменти (зокрема, нормативно-правові акти) сприяють впорядкуванню суспільних відносин, які виникають під час публічного управління в умовах воєнного стану; 3) інструменти інформаційного суспільства (інформаційної сфери) забезпечують оперативну міжвідомчу комунікацію, ефективність управлінських рішень завдяки електронному урядуванню, інформаційну безпеку, кібербезпеку та ін.; 4) інструменти наук публічного управління, юриспруденції та комп'ютерних наук конструктивно взаємодіють між собою.

Література:

1. Десятиріччя дій та звершень для сталого розвитку: Доповідь Генерального Секретаря ООН на Саміті з Цілей сталого розвитку у вересні 2019 року. URL: <https://surl.li/agrckj> (дата звернення: 03.08.2025).

2. Цілі сталого розвитку: Україна: Національна доповідь. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://goo.su/tsoIJDc> (дата звернення: 02.08.2025).

3. Воронкова О. І. Правове забезпечення публічного управління інформаційною сферою України: концепція та модель дослідження.

Актуальні проблеми держави і права : збірник наукових праць. 2025. Випуск 105. С. 53–65. DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.7>. URL: <http://apdp.in.ua/v105/9.pdf>

4. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3354-20> (дата звернення: 03.08.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-532-0-7>

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Галуцько Валентин Васильович,
*голова ГО «Академія адміністративно-правових наук»,
академік АПН, професор, доктор юридичних наук,
професор кафедри адміністративного права, інтелектуальної
власності та цивільно-правових дисциплін,
Київський університет інтелектуальної власності та права
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-1619-5028*

Галуцько Валентин Валентинович,
*доктор філософії у галузі «Право»,
доцент кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін,
Київський університет інтелектуальної власності та права
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-8133-6766*

Фелик Олександр Васильович,
*доктор філософії у галузі «Право»,
докторант
Київський університет інтелектуальної власності та права
м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0003-0862-1453*

За роки Незалежності України теорія та практика адміністративного права здійснили значний динамічний та позитивний розвиток. У сучасних умовах можна констатувати про певні досягнення у формуванні сталої теорії адміністративного права: Предметом адміністративного